

Sygn. akt III CKN 688/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Gerard Bieniek

Sędziowie: SN - Helena Ciepła

SN - Marek Sychowicz (spraw.)

Protokolant: Beata Rogalska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2000 r.
na rozprawie sprawy
z powództwa A. W.
przeciwko G. K.
o zwolnienie przedmiotu z egzekucji
na skutek kasacji powoda
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w L.
z dnia 26 marca 1998 r., sygn. akt II Ca [...]

oddala kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Powód żądał zwolnienia od egzekucji prowadzonej na wniosek pozwanej w stosunku do jego ojca zajętego w toku tej egzekucji samochodu marki F. [...] o nr rej. [...] twierdząc, że samochód stanowi jego własność, gdyż został darowany mu przez rodziców.

Sąd Rejonowy w L. wyrokiem z dnia 26 listopada 1997 r. oddalił powództwo. Sąd ten ustalił, że samochód zajęty przez komornika stanowił własność rodziców powoda, a umowa z dnia 28 sierpnia 1996 r, którą rodzice powoda darowali mu ten samochód, była czynnością pozorną, a więc nieważną.

Sąd Wojewódzki w L. wyrokiem z dnia 26 marca 1998 r. oddalając apelację powoda od wyroku sądu pierwszej instancji stwierdził, że darowizna samochodu na rzecz powoda w rzeczywistości uczyniona została po zajęciu samochodu przez komornika w dniu 6 września 1996 r. i stosownie do art. 848 k.p.c. nie miała wpływu na dalszy bieg postępowania egzekucyjnego a powód obejmując samochód w posiadanie miał świadomość antydatowania umowy darowizny, a zatem działał w złej wierze i nie uzyskał jego własności (art. 169 § 1 k.c.).

Wyrok sądu drugiej instancji powód zaskarżył kasacją. Podstawę kasacji stanowi naruszenie art. 169 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jednostronną ocenę zebranego materiału i art. 5 k.p.c. poprzez niepouczenie powoda o możliwości całkowitej zmiany podstawy faktycznej oddalenia jego roszczenia. Skarżący wniósł o zmianę obu wydanych w sprawie wyroków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Wojewódzki był władny ocenić przeprowadzone w sprawie dowody według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Naruszenie

wymienionego przepisu mogłoby polegać na ocenie dowodów z pogwałceniem zasad logicznego rozumowania lub reguł zwykłego doświadczenia życiowego. Takiego zarzutu nie można jednakże zasadnie postawić Sądowi Wojewódzkiemu. Okoliczności, że przy zajęciu samochodu w dniu 6 września 1996 r. ojciec powoda wskazał siebie jako jego właściciela i że do przerejestrowania samochodu na nazwisko powoda doszło dopiero w dniu 10 września 1996 r., dawały podstawę do przyjęcia, że umowa darowizny samochodu powodowi zawarta została już po zajęciu samochodu. Wniosku tego nie podważa - na co powołuje się kasacja - to, że ojciec powoda przy zajęciu samochodu nie wskazał żony jako jego współwłaściciela i że zachowanie ojca powoda było zdeterminowane tym, że akt darowizny samochodu na rzecz powoda był - jak utrzymuje skarżący - zdziałany jedynie nieco ponad tydzień wcześniej. W świetle ustaleń dotyczących stosunków rodzinnych powoda, a w szczególności jego stosunków z ojcem oraz zdarzeń związanych z zajęciem samochodu nie budzi także zastrzeżeń prawidłowość wniosku, do którego doszedł Sąd Wojewódzki, iż powód wiedział o zajęciu samochodu przed sporządzeniem umowy jego darowizny.

2. W systemie apelacyjnym sąd drugiej instancji jest sądem merytorycznym i rozstrzygnięcie sprawy może oprzeć na ustaleniach odmiennych, aniżeli ustalenia poczynione przez sąd pierwszej instancji. Może też dokonać innej niż ten sąd oceny prawnej stanu faktycznego sprawy. Nie ma przy tym obowiązku uprzedzania o tym stron, także gdy działają bez adwokata lub radcy prawnego. Obowiązek taki nie wynika z żadnego przepisu postępowania, a w szczególności z art. 5 k.p.c. Przepis ten przewiduje mianowicie udzielanie stronom działającym bez adwokata lub radcy prawnego potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczeń o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań. Potrzeba udzielenia powodowi takich pouczeń w postępowaniu przed sądem drugiej instancji nie wystąpiła.

3. Ustalenie zaskarżonego wyroku, iż obejmując samochód w posiadanie powód miał świadomość antydatowania umowy darowizny w pełni uzasadniało przyjęcie, że powód działał w złej wierze. Stosownie do art. 169 § 1 k.c. zła wiara powoda wyłączała nabycie przez niego własności samochodu na podstawie tego przepisu. Wyrażając taki pogląd Sąd Wojewódzki nie naruszył art. 169 § 1 k.c.

Ponieważ kasacja okazała się nie mieć usprawiedliwionych podstaw, Sąd Najwyższy ją oddalił (art. 393¹² k.p.c.).